

0359/98

• **ArqueoCat** •
Arqueologia i Patrimoni

***MEMÒRIA DE L'EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA
D'URGÈNCIA EFECTUADA AL CARRER SANT PAU 82
DE BARCELONA (BARCELONÉS)
-JUNY DE 1998-***

**MARC JIMÉNEZ MARZO
-ArqueoCat SL-**

MEMÒRIA DE L'EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA D'URGÈNCIA
EFFECTUADA AL CARRER SANT PAU 82 DE BARCELONA (BARCELONÉS)
-JUNY DE 1998-

SITUACIÓ GEOGRÀFICA

La intervenció efectuada està al solar núm. 82 del carrer Sant Pau de Barcelona, al barri del Raval, molt a prop de la Caserna de la Guàrdia Civil i del monestir de Sant Pau del Camp.

El punt zero està situat en la vorera del carrer, davant del solar, la mesura sobre el nivell del mar del qual encara no es coneix a espera de que el topògraf la faci.

ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS

La intervenció va estar justificada per la troballa de restes neolítiques i de l'Edat del Bronze en el solar núm.92 del mateix carrer, a la caserna de la Guàrdia Civil del Raval, en una excavació que es va dur a terme entre els anys 1990 i 1991, i d'època romana en una excavació duta a terme a l'any 1989 al costat del monestir de Sant Pau del Camp (GRANADOS *et alii*,1993).

L'excavació de l'any 1989 va determinar l'existència d'una vil·la i una necròpolis datada entre els segles IV i VI d.n.e.

L'excavació de la Caserna de la Guàrdia Civil va donar a conèixer un jaciment prehistòric amb varis moments d'utilització: un Cardial-Epicardial, un Neolític Antic, moment d'utilització d'una necròpolis i un hàbitat, un del Bronze Antic, moment del que daten unes estructures rodones formades per pedres que s'han interpretat com a llars, i un altre del Bronze Final III.

L'EXCAVACIÓ

L'enderrocament de la casa per a construir una altra, situada en aquest solar del carrer Sant Pau, i l'existència de les restes abans descrites tan a prop, va provocar que al mes de juny de 1998 es realitzés una excavació arqueològica que ve consistir en dos sondejors per a determinar l'existència o no de restes arqueològiques. El promotor de l'obra va ser Procivesa, i els treballs arqueològics es van encarregar a l'empresa Arqueocat d'Igualada, seguint l'arqueòleg director Marc Jiménez Marzo.

Els sondejors van consistir en dos quadrats, un de dos per dos metres i l'altre de 1,5 per 1,5 m., situats el més a prop possible del costat Est (fig. 1).

Per a l'excavació s'utilitzà el mètode estratigràfic i el sistema de registre proposat per E.C. Harris (HARRIS, 1991), numerant correlativament a mesura que apareixen les diferents unitats estratigràfiques. Totes les dades de cada unitat estratigràfica es registraven en fitxes preparades per a tal fi. La correlació de les diferents unitats estratigràfiques és el següent:

Quadre 1

U.E.1001

ESTRAT

Terra argilosa i compacta, de color marró vermellós i amb petits nódols blancs.
Cobreix a U.E.1002

U.E.1002

ESTRAT

Terra argilosa i compacta, de color marró vermellós fosc.
Cobert per U.E.1001
Cobreix a U.E.1003

U.E.1003

ESTRAT

Terra argilosa i compacta, de color marró fosc, amb carbons.
Cobert per U.E.1002
Cobreix a U.E.1004

U.E.1004

ESTRAT

Terra argilosa i compacta, de color marró fosc, amb taques de color marró més clar o gris, amb carbons i pedres.
Cobert per U.E.1003
Cobreix a U.E.1005

U.E.1005

ESTRAT

Terra argilosa i compacta, de color marró més clar que U.E.1004, amb taques d'argila més grisa. Sembla com si tingués òxid de ferro.
Cobert per U.E.1004
Cobreix a U.E.1100

U.E.1100
TERRA VERGE
Tortorà.
Cobert per U.E.1005

Quadre 2

U.E.2001
ESTRAT
Terra de color marró, gens compacta, barrejada amb runa.
Cobreix a U.E.2003

U.E.2002
ESTRAT
Terra de color marró vermellós, argilosa i compacta, amb nódols blancs.
Tallat per U.E.2004

U.E.2003
ELEMENT
Fonaments de la casa derruïda, feta de pedra i totxo engantxat amb morter de calç.
Cobert per U.E.2001
Farceix a U.E.2004

U.E.2004
INTERESTRAT
Rasa per a encabir la fonamentació de la casa derruïda.
Talla a U.E.2002
Farcit per U.E.2003

U.E.2005
ESTRAT
Terra argilosa i compacta, de color marró fosc, amb carbons.
Cobert per U.E.2002
Cobreix a U.E.2006

U.E.2006
ELEMENT
Conjunt de pedres que configuren una estructura plana aparentment circular.
Cobert per U.E.2005

INVENTARI I ESTUDI DEL MATERIAL

Un cop extret el material es procedí al seu rentat i siglat, realitzat per l'empresa Arqueocat.

El siglatge es va fer constar: el número i l'any de l'excavació (35/98), el número de la unitat estratigràfica, i les peces que es van dibuixar a més a més tenen un número propi. Cada unitat estratigràfica té un número determinat de peces numerades a partir del 1.

Exemple: 35/98-1002-1.

Un exemple de peça sense numerar (informe): 35/99-2005

Tot el material, un cop estudiat, ha estat embossat i dessat en capsos degudament etiquetades amb totes les dades.

DESCRIPCIÓ DE LES RESTES TROBADES I RESULTATS

L'estratigrafia descoberta en els sondejos realitzats es pot dividir en quatre nivells:

1.- Un primer nivell de terra argilosa (U.E.1001 i 2002), de color marró-vermellós, que té un gruix d'entre 2 i 2,5 m. Els llims són gairebé estèrils, i el poc material que surt és d'època moderna. Aquest nivell està tallat per un fonament de la casa derruïda (U.E.2003 i 2004).

2.- Un altre cop argilós, de color marró fosc, amb carbons, on es concentra gairebé tot el material d'època prehistòrica (U.E.1002, 1003 i 2005). Cobreix l'estructura U.E. 2006, que és una extensió de pedres que semblen que fan un cercle. S'assembla molt a les estructures que a la caserna de la Guàrdia Civil van interpretar com a llars de foc.

3.- Un altre nivell argilós, també de color marró fosc, amb carbons, però amb taques argiloses de color més clar i amb una densitat de material mòble molt menor (U.E.1004 i 1005).

4.- El terra verge, tortorà.

Hi ha dos moments clarament diferenciats:

En el nivell 1 (U.E.1001 i 2001) apareix ceràmica d'època moderna: ceràmica blava catalana, ceràmica vidriada i altres produccions comunes d'aquesta època, així com un fragment de vora de tapadora de comuna romana, un fragment informe d'àmfora tarraconesa i un fragment de vora de plat de verd i manganés. Els fragments trobats són molt petits i rodats, tant que no es pot distingir cap producció de la ceràmica blava catalana, només dir que semblen produccions del XVII i XVIII, és a dir, que correspondrien al moment de construcció del barri del Raval. En una excavació propera, efectuada amb posterioritat a aquesta, al carrer Reina Amàlia núm.20-22, es van trobar nivells semblants al primer nostre i a on la ceràmica permetia ser més precís, datant-los en la primera meitat del segle XVIII.

En el segon nivell (U.E.1002, 1003 i 2005) surt material d'època prehistòrica. La pasta de gairebé tots els fragments és reduïda, és a dir, de tons negres o grisos, tot i que també hi ha de cocció oxidant, i fins i tot fragments que presentaven tonalitats vermelloses i grises alhora. Així doncs, la cocció estava bastant mal feta, apart de que la ceràmica es desfeia amb relativa facilitat. El desgreixant és abundant, micaci normalment. Els acabats de la superfície difícils de discernir degut al mal estat que presentaven. Normalment no presenten tractament, tot i que hi ha algunes que tenien un allisament. Les formes trobades es troben totes dibuixades a la làmina 1, i s'ha de dir que són totes fragments molt petits, el que fa difícil poder dir a quin tipus de recipient pertanyen. Ja que aquest nivell cobria l'estructura U.E.2006, és a dir, la suposada llar, direm que, com a la Caserna de la Guàrdia Civil, aquest nivell pertany al Bronze Antic.

La ceràmica que va aparèixer en el tercer nivell (U.E.1004 i 1005) són tres fragments de les mateixes característiques que la que va aparèixer al segon nivell.

BIBLIOGRAFIA

GRANADOS *et alii*, 1993:

GRANADOS, O., PUIG, F., FARRÉ, R., "La intervenció arqueològica de Sant Pau del Camp: un nou jaciment prehistòric al pla de Barcelona", *Tribuna d'Arqueologia* 1991-1992, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1993, p.27-38.

HARRIS, 1991:

HARRIS, E.C., *Principios de estratigrafia arqueològica*, ed. Crítica, 1991, Barcelona.

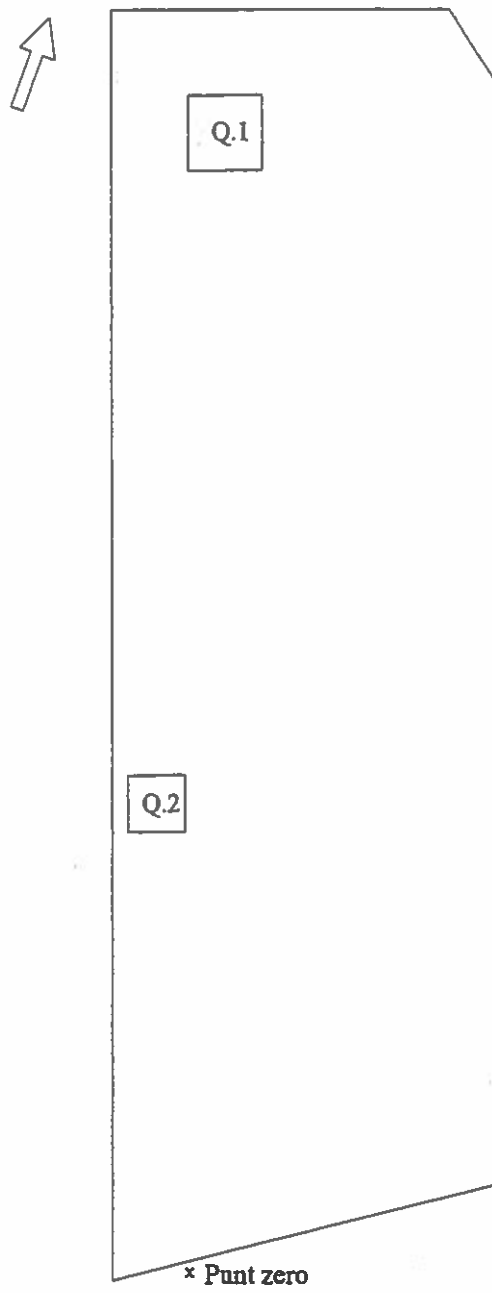

Fig. 1: Planta del solar 82 del carrer Sant Pau amb la situació dels dos sondejos efectuats (E.1:200)

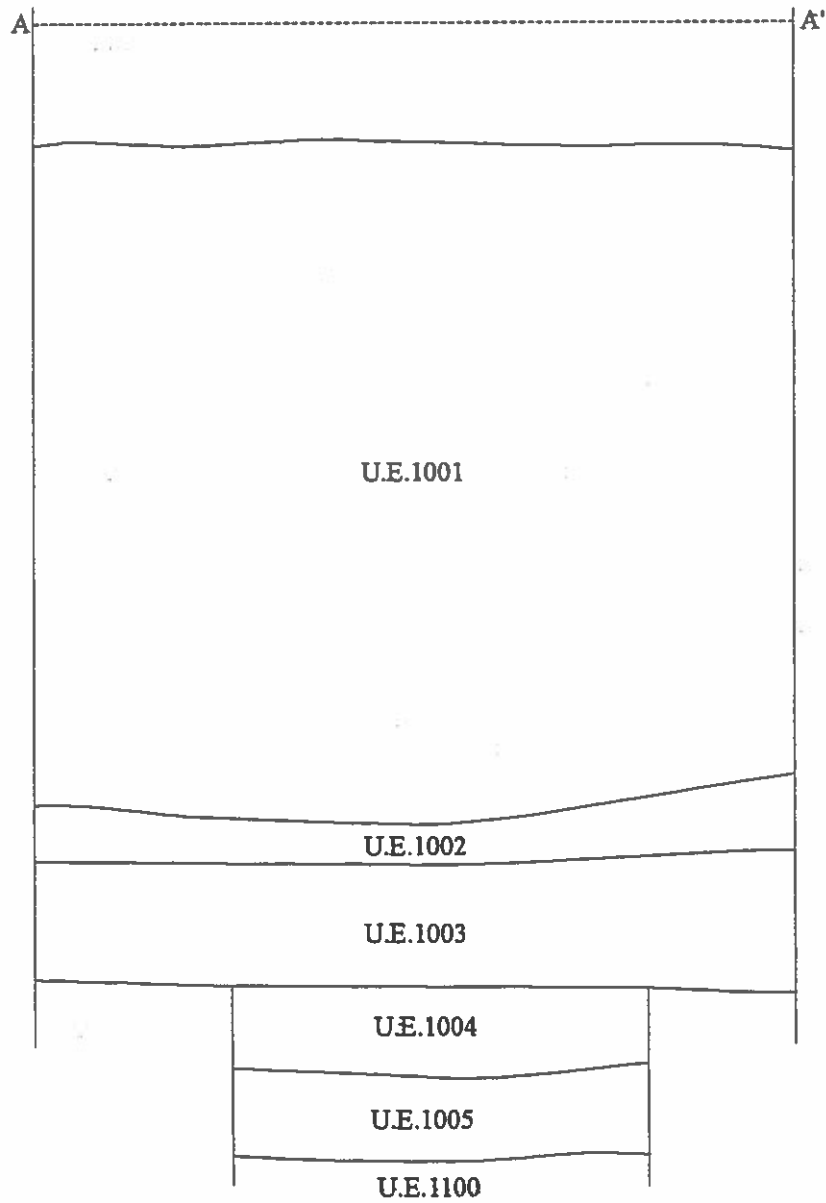
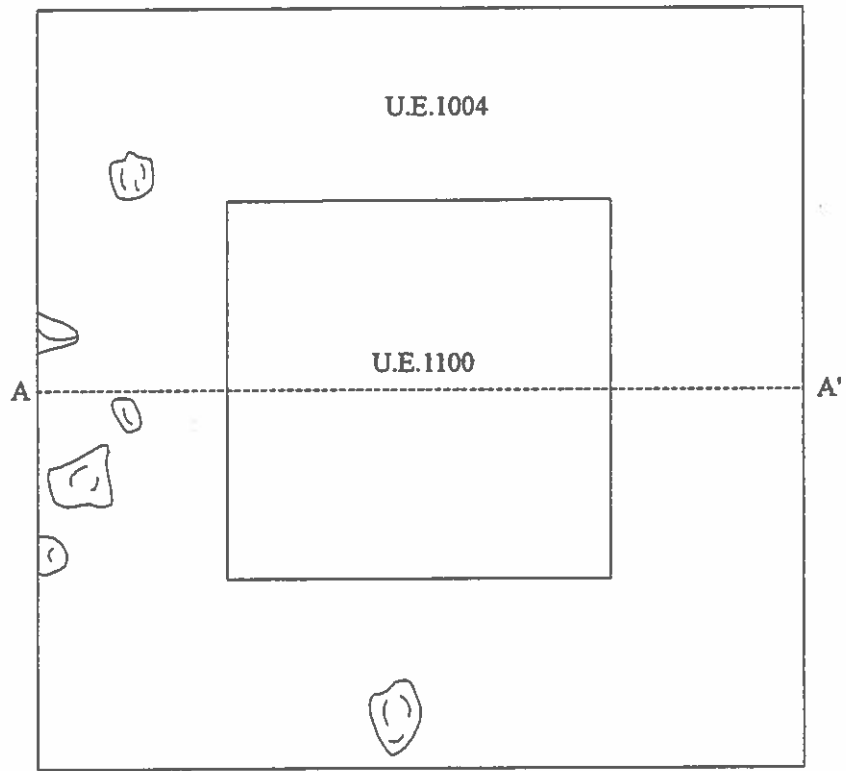

Fig.2: Planta i secció del sondeig Q.1 (E.1:20)

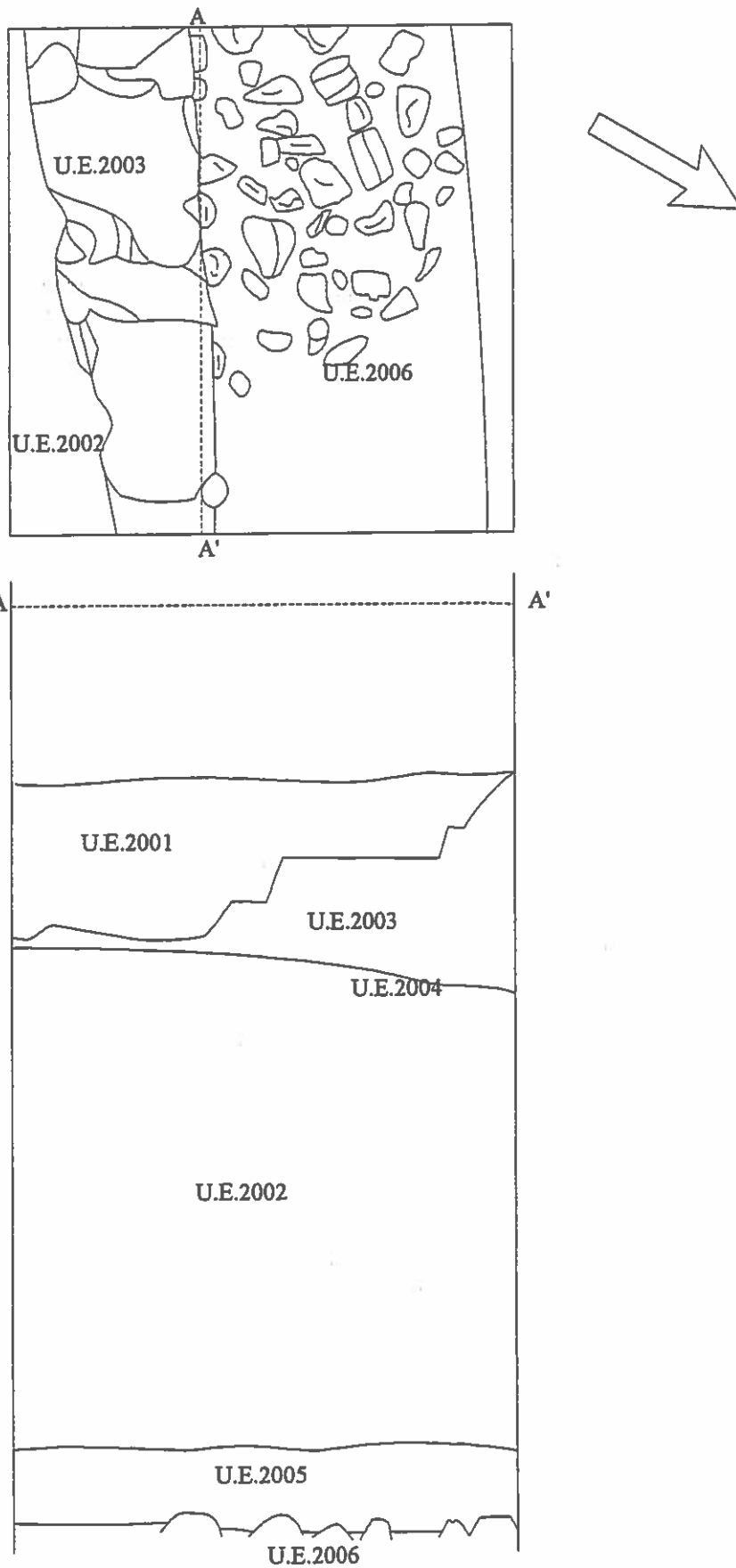
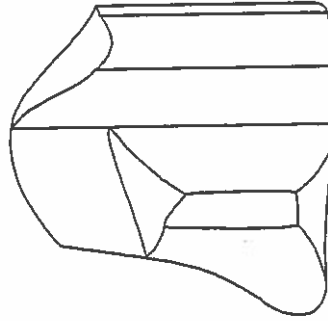

Fig.3: Planta i secció del sondeig Q.2 (E.1:20)

35/98-1002-1

35/98-1003-1

35/98-1003-2

35/98-1003-3

35/98-2005-1

FOTO 1: Llar de foc (U.E. 2006)

FOTO 2: U.E.: 1100 (Q.1)

UF	AREA	SECTOR	AMBIT	NÚM	FRAGMENTS	CODI	FORMA	TPOLOGIA	TÈCNICA	PASTA	DECORACIÓ E	DECORACIÓ I	ACABAT E	ACABAT I	CRONOLOGIA	OBSERVACIONS	RESTAURACIÓ	FOTOGRAFIA	DIBUIX
1001				1 vo		14251 pat													
1001				1 sf		14100										verda			
1001				1 sf		14003										melada			
1001				2 sf		14003										marró			
1001				1 vo		14003 oll										marró			
1001				1 vo		14003 oll										marró			
1001				1 vo		14003 glib										marró			
1001				3 sf		14003													
1001				2 sf		14002													
1001				1 sf		14005													
1001				1 vo		13250 lap													
1001				1 sf		13310													
1001				1 sf		40009													
1002				1 vo		11001 fin													
1002				17 sf		11001													
1002				1 sf		40003 asc													
1002				1		60054			mps										
1003				1 vo		11001 bss													
1003				1 vo		11001 bss													
1003				1 fo		11001 fin													
1003				1 na		11001													
1003				45 sf		11001													
1003				1 sf		40003 asc													
1003				2 sf		40001 asc													
1003				1 ps		40000													
1003				6		60054			mps										
1003				1		60001			mps							dent			
1004				2 sf		11001													
1005				1 sf		11001													
2001				1 fo		14103 esc													
2001				2 cr		14103 pda													
2001				2 sf		14103													
2001				1 fo		14100 pat													
2001				1 sf		14100													
2001				1 be		14003 ger										verda			
2001				3 sf		14003										verda			
2001				1 vo		14003 pda										melada			
2001				2 sf		14003										melada			
2001				1 vo		14003 pda										marró			
2001				1 fo		14003 pda										marró			
2001				1 vo		14003 pat										marró			
2001				1 vo		14003 glib										marró			
2001				1 ag		14003 tap										marró			
2001				1 na		14003										marró			

